

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА ГРАФІКИ**

**«НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В
СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ»**

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції

**15 травня 2024 року
м. Одеса**

ОДЕСА – 2024

УДК: 378:37.09:7-057.86(08)

**Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Протокол № 17 від 27.06.2024р.)**

Упорядники: Твердохлібова Я. М., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки;

Спасскова О. П., кандидат мистецтвознавства, асистент кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.

Рецензенти: Ракович В. В. кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Херсонського державного університету;

Бартенєва І. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р., м. Одеса) / упоряд. Я. М. Твердохлібова, О. П. Спасскова. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2024. – 116 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи», яка відбувалася у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» 15 травня 2024 року.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти, магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти, педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників, дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

гончара в робітні у вирі трипільських мотивів, що суголосно із призначенням тунелю, який веде до майстерень керамістів.

Розписи виконані в дусі народних майстрів України – декоративно узагальнені, з насиченими кольорами, що наповнюють символізмом досить класичні сюжети. Важливо відзначити особливу цінність колірних співвідношень на етапі підготовки ескізів до композицій екстер'єру. Для роботи на зазначеному об'єкті було обрано чотири кольори з їхніми тоновими розтяжками, що об'єднало дві композиції в єдиний ансамбль.

Під час виконання завдання важливим аспектом стала командна робота. Задля досягнення результату, керівником було визначено кожному зону для роботи. Важливість практики для майбутніх художників під керівництвом досвідченого майстра є справжньою школою майстерності, а виконання таких завдань у комфортному для студента середовищі однодумців дає позитивний результат у вигляді готової композиції – твору мистецтва.

Роман ПЕТРУК

*заслужений діяч мистецтв України,
доцент кафедри монументального і станкового живопису Київської державної
академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука,
член Національної спілки художників України,
м. Київ*

Ганна ПРОКОПЕНКО

*здобувач вищої освіти ОС «бакалавр» Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука,
м. Київ*

ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ МОНУМЕНТАЛЬНОГО ОБ'ЄКТА ЯК НАВЧАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Ключові слова: монументальне мистецтво, мурал, архітектура, середовище, композиція, розпис, КДАДПМД ім. М. Бойчука.

Найперше зауважимо, що робота в царині монументального мистецтва потребує певних знань та навичок. У закладах вищої освіти України, зокрема на кафедрах монументального мистецтва, під наставництвом досвідчених майстрів, відбувається становлення майбутніх мистців – творців великої культури.

Так, під час виконання програмних завдань, студенти кафедри монументально-декоративного і сакрального мистецтва Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, освоюють етапи ведення роботи у міському середовищі, створюють ескізи для художнього вирішення заданого об'єкта. Насамперед відбувається аналіз архітектурного контексту, дослідження середовища, об'єкта, де буде виконаний твір монументального мистецтва (розпис, мозаїка, вітраж тощо), адже навколишній простір і мистецький витвір мусять гармоніювати, доповнюючи один одного, а зображення має поєднуватися з архітектурним стилем споруди.

Невідповідність стилів руйнуватиме цілісність сприйняття. На відмінну від станкового, в монументальному мистецтві художник не може довільно визначати формат та пропорції майбутнього твору – це обумовлено місцем, де виконуватиметься робота.

Наступним етапом є створення низки форескізів та затвердження ескізу. І тут важливо пам'ятати, що монументальний означає – публічний твір, який водночас є інструментом для висвітлення актуальних тем. Спостерігаючи і аналізуючи мурали Києва, звертаємо увагу на деякі композиційні принципи роботи над ними, а також засвідчуємо важливість впливу силуету на людину, враховуючи просторові деформації, адже розпис в екстер'єрі має сприйматися з різної відстані. Необхідно брати до уваги й те, що дрібні деталі на відстані непомітні, а на колір впливатимуть погодні умови.

Коли триває російсько-українська війна по-особливому звучать мурали патріотичного спрямування, яких останнім часом стає дедалі більше на теренах України. Навіть зруйновані чи пошкоджені будівлі, що непридатні для проживання, завдяки мистцям набувають нової сутності.

Особливої уваги у такому контексті заслуговують виразні й лаконічні графіті англійського художника, відомого під псевдонімом Бенксі, створені у листопаді 2022 року в Бородянці, Горенці, Ірпені та Києві. Одним з елементів оприлюднення творів

стала публікація відеоматеріалу в соцмережах художника, де не тільки видно процес роботи, але й звучить відповідно підібраний звуковий супровід (від «Червоної рути» В. Івасюка до звуків системи сповіщення про повітряну тривогу) та зроблено підпис: «На знак солідарності з народом України».

Нерідко об'єктами мистецького переосмислення в умовах війни стають прострілені ворогом паркани, звалища знищеної військової техніки, автівок тощо. Так, улітку 2022 р. в Ірпені на «цвинтарі автівок» був започаткований монументальний проєкт американського художника Трека Келлі «Квіти надії». Мета цього задуму, – створюючи розписи із соняшниками, – увіковічити місця, де відбувалися трагічні події. Варто відзначити, що до втілення ідеї долучилися й випускники Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури О. Заремба, Є. Клименко, М. Цой та інші.

Натепер розписи відіграють важливу роль в оздобленні міст, прикрашають довколишній простір, приваблюють людей, своєрідно впливають як на образ міста, так і на його мешканців, зокрема тих, хто пережив окупацію.

Наразі мурали і графіті – це також символи єдності, вірності, нашої незламності, надії на Перемогу.

Віталій РАКОВИЧ

*кандидат педагогічних наук,
завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну
Херсонського державного університету, м. Херсон*

СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНИХ І СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА У ЖИВОПИСІ

Ключові слова: *матеріалознавство, живопис, образотворче мистецтво, інновації в освіті, штучний інтелект,.*

Завершення першої чверті XXI століття означене соціальною турбулентністю, викликаною пандемією та жахіттями війни, швидкими темпами розвитку цифрових технологій, інфообігу й онлайн-практик, зокрема в освіті. Невідворотні надшвидкісні

Зміст

Бартенєва І., Фазлуєв В. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх фахівців мистецького спрямування до формування естетичної культури здобувачів освіти.....	3
Богайчук Л., Гвоздьова О. Образ Тараса Шевченка у творчості сучасних художників.....	7
Бредньова В., Прохорец І. Особливості методики графічної підготовки студентів молодших курсів на сучасному етапі.....	10
Брянський Г. Сенс педагогічно-мистецької творчості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва у новітніх освітніх реаліях.....	13
Волинська О. Національна мистецька освіта України: досвід Галичини.....	17
Ворніков В. Формування толерантного менталітету особистості в світлі сучасних принципів навчання: інтегративна єдність мистецтва й педагогіки.....	20
Главенчук О. Метод викладання. Девіз викладача і здобувача освіти: «Будь-яке навчальне завдання виконане здобувачем освіти – потенційна виставкова робота».....	25
Гоманюк В. «Кодима-фест» – творча лабораторія Одеського художнього фахового коледжу ім. М. Б. Грекова (досвід практичної роботи 2016-2019 н. р.).....	32
Ейвас Л. Самобутність професійного мистецтва витинанки дніпровського регіону.....	34
Ейвас Л., Губа А. Народна обрядова символіка у декоративних композиціях сучасних українських митців.....	37
Ковальов О., Мірошниченко Н. Історично-мистецькі основи етнокультурної спадщини Сіверщини.....	41
Котова О., Лі Сяосюань Орнаментальні особливості у методиці створення портретного образу в декоративній скульптурі.....	46
Красюк І. Освітні втрати та шляхи їх подолання в умовах воєнного стану.....	48
Крижевська С Необхідні складові підготовки майбутніх викладачів образотворчого мистецтва.....	52
Литовченко Н., Поступаленко Р. Популяризація українського мистецтва за кордоном під час війни.....	54
Лоза Н., Борисюк З. Анімалістика у художньому ткальстві. Шлях у пошуку художнього образу у навчанні здобувачів вищої освіти художньо-графічного факультет.....	57
Малік О. Артрезиденція «Ціна свободи» – новації в творчому середовищі візуального мистецтва України.....	59
Мунтян С. Значення Петриківського розпису в сучасному мистецтві.....	61
Орос І. Сучасні інтерактивно-розвивальні методи навчання майбутніх художників-педагогів: поєднання друкованої та комп'ютерної графік.....	63

Петренко О., Люта Д. Петриківський розпис у його культурно-історичному й художньо-педагогічному вимірах.....	68
Петренко О., Щербакова Л. Естетично-ментальні параметри побудови індивідуальної роботи зі студентами в межах курсу «Художньо-прикладна графіка».....	72
Петрук Р., Воронюк А. Досвід розпису монументального об'єкта під керівництвом Володимира Прядки.....	77
Петрук Р., Прокопенко Г. До питання розробки монументального об'єкта як навчального завдання.....	79
Ракович В. Синтез традиційних і сучасних підходів під час вивчення матеріалознавства у живописі.....	81
Резніченко Г. Тарас Шевченко в українському образотворчому мистецтві.....	85
Смичковська О., Бредньова В. Удосконалення підходів до навчання онлайн на практичних заняттях з графічних дисциплін.....	88
Спаскова О. Дослідження декоративно-прикладного мистецтва Слобожанщини XVII – XVIII ст. у виданнях з книжкової колекції Бібліотеки Університету Ушинського.....	91
Спаскова О., Ван Сює Питання традицій та інновацій у підготовці магістрантів-художників із КНР.....	94
Спаскова О., Владиченко-Переверзєва М. Вплив народного мистецтва на українську книгу для дітей 60-тих років XX століття.....	97
Тарасенко О., Олійник О. Методика пошуку та вирішення художнього простору в живописній тематичній композиції «Різдво».....	99
Твердохлібова Я. Методична підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.....	102
Харитонova І. Обґрунтування щодо ведення дисциплін «Робота на пленері», «Практика на пленері» елементарного підрівня початкової мистецької освітньо-виховної діяльності КЗПСО «Мистецька школа №15 імені Т. І. Боевої м. Одеси».....	107
Шевчук Т. Візії війни в сучасній українській політичній карикатурі та постері.....	109
Шкільник О. Тема козацтва в образотворчому мистецтві як засіб формування патріотизму і національної ідентичності особистості: історичний аспект.....	117

Наукове видання
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ
Всеукраїнська науково-практична конференція
м. Одеса, 15 травня 2024 року